

16 Mart 2007

BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİĞE İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMASI

Bilindiği üzere, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu (Kanun) 01.03.2006 tarihli ve 26095 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, Kanunda öngörülen yönetmeliğe ilişkin hassas ve titiz bir çalışma başlatılmıştır.

Kurumumuzca hazırlanan yönetmelik taslağı BDDK internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Bununla birlikte, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Rekabet Kurumu, Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği ile diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan resmi yazı ile görüş ve önerileri talep edilmiştir. Bahse konu kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler çerçevesinde gözden geçirilen taslak, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 93 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca sektör stratejisi ve politikaları ile ilişkisinin kurulması bakımından ilişkili Bakanlığın, kalkınma plânı ve yıllık programla ilişkisinin kurulması açısından Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüş ve önerilerine sunulmuştur. Söz konusu görüş ve önerilerin değerlendirilmesini müteakiben nihai Taslak Kurulun onayına sunulmuştur.

Kurul tarafından onaylanan Yönetmelik, Resmi Gazetede yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderilmiştir.

Belirtilen süreci tamamlayan “Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik” 10.03.2007 tarih ve 26458 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yönetmelik, banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, kartlı ödemeler sisteminde yer alan kuruluşların faaliyet esaslarına ilişkin usul ve esasları düzenlemeyi amaçlamaktadır.

Yönetmelikte;

- ❖ Limitlerin kart hamilinin talebi olmadıkça arttırılamayacağı hüküm altına alınmıştır.
- ❖ Kart çıkaran kuruluşların, talepte bulunmayan veya sözleşme imzalamayan kişiler adına hiçbir şekil ve surette kart veremeyecekleri, basılı kartı hamilin adresine göndermek veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını bildirmek de dahil olmak üzere herhangi bir yöntemle teslim edemeyecekleri düzenlenmiştir. Bu hüküm ile,

geçmiş dönemlerde kamuoyunda bir çok itiraza neden olan talep olmaksızın verilen kartlara ilişkin uygulamaya son verilmiştir.

- ❖ Banka ve kredi kartlarının teslimi sırasında kart hamillerinin bilgilendirilmesi hususuna itina gösterilmiş ve bu hususta kart çıkaran kuruluşların kart hamillerini kartın kullanımıyla ilgili her türlü detay hakkında bilgilendirmeleri öngörülmüştür.
- ❖ Kart hamillerinden alınabilecek tüm ücret, komisyon ve masraflara dair açıklamalar ve bunların tutarlarının sözleşmede yer alması hususları düzenlenmiş olup, bunlar dışında herhangi bir ücret talep edilemeyecektir. Ayrıca bu ücretlerde değişiklik olması halinde, bunların sözleşme değişikliği olarak kabul edileceği ve bunun kart hamiline bildirimiyle birlikte kartın iptali ve sözleşmenin feshi hakkına imkân vereceği hususu da hüküm altına alınmıştır.
- ❖ Kart hamilinin, talep etmek suretiyle kartı iptal ettirmek ve sözleşmeyi feshetmek hakkına sahip olduğu, kartın iptal edilmesine ve sözleşmenin feshine ilişkin kart hamiline yapılan talebin en geç yedi gün içinde kart çıkaran kuruluşça yerine getirilmesinin zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.
- ❖ Avrupa Birliği müktesebatı ve ülke uygulamalarına paralel olarak, kart hamilinin, yapacağı kayıp veya çalıntı bildiriminden önceki yirmi dört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan doğan zararlardan yüzelli Yeni Türk Lirası ile sınırlı olmak üzere sorumlu olacağı, bildirim yapılmaması halinde bu sınırın uygulanmayacağı ve kart hamilinin yüzelli Yeni Türk Lirası tutarındaki sorumluluğunun sigortalanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.
- ❖ Kredi kartı sözleşmelerinde bileşik faiz uygulanamayacağına ilişkin hükmün yer alması zorunlu tutulmuştur.
- ❖ Asgari ödeme tutarının hesap özetinde belirtilen dönem borcunun yüzde yirmisinden az olamayacağı hüküm altına alınmıştır.
- ❖ Bilindiği üzere, Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası “*Dönem borcunun bir kısmının ödenmesi halinde kalan hesap bakiyesi üzerinden faiz hesaplanır. Kalan hesap bakiyesine, asgarî tutar ve üzerinde ödeme yapılması durumunda akdi faiz, asgarî tutarın altında ödeme yapılması durumunda ise gecikme faizi uygulanır. Temerrüt hali de dahil olmak üzere, kart uygulamasından doğan borçlarda bileşik faiz uygulanmaz.*” hükmünü amirdir.

Yönetmeliğin, asgari tutarın altında ödeme yapılması durumunda ödenmeyen kısım ve kalan hesap bakiyesine ilişkin 20 nci maddenin üçüncü fıkrası “*Dönem borcunun bir kısmının ödenmesi halinde kalan hesap bakiyesi üzerinden faiz hesaplanır. Kalan hesap bakiyesine, asgarî tutar ve üzerinde ödeme yapılması durumunda akdi faiz; asgari tutarın altında ödeme yapılması durumunda ise asgari tutarın ödenmeyen kısmı için gecikme faizi, kalan hesap bakiyesinin asgari tutarı aşan kısmı için akdi faiz uygulanır. Temerrüt hali de dahil olmak üzere, kart uygulamasından doğan borçlarda bileşik faiz uygulanmaz.*” şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, asgari tutarın altında ödeme yapılması durumunda, kalan bakiyenin tamamına gecikme faizi uygulanması önlenmiş, gecikme faizinin sadece asgari tutarın ödenmeyen kısmı

için alınabileceği öngörülmüş böylece, Kanunda da yer alan gecikme faizi kavramının sadece asgari tutarla ilişkili olduğu açık bir şekilde belirlenmiştir.

- ❖ Faiz oranlarındaki artışın kart hamiline otuz gün önceden bildirileceği ve kart hamilinin faiz artışının bildirim tarihinden itibaren en geç altmış gün içinde borcunun tamamını ödeyip kredi kartını kullanmaya son vermesi halinde faiz artışından etkilenmeyeceği düzenlenmiştir.
- ❖ Kredi kartı sözleşmelerinde, kefil için temerrüt halinin kart hamilinin borcunun kendisine bildirilmesi ile başlayacağı, asıl borçluya başvurulup tüm tahsil yolları denenmeden kefilden borcun ifasının istenemeyeceğine ilişkin hükmün yer alması zorunlu tutulmuştur.
- ❖ Kredi kartı sözleşmelerinde yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde bankaca uygulanacak kurun belirlenme esaslarına ve bunun hesap özetine yansıtılmasına ilişkin hükmün yer alması zorunlu tutulmuştur.
- ❖ Kart çıkaran kuruluşların, kredi kartı almak isteyen kişilerin,
 - o Yasaklık veya engel durumu,
 - o Ekonomik ve sosyal durumu,
 - o Aylık veya yıllık ortalama geliri,
 - o Diğer kart çıkaran kuruluşlarca bu kişilere tahsis edilen kredi kartı limiti,
 - o Bir model veya skorlama sistemi sonuçları,
 - o Müşterini tanı ilkeleri
 - o Bilgi alışverişi şirketlerinden temin edilecek bilgileri dikkate alarak yapacakları değerlendirmeye istinaden kullanım limiti tespit etmek zorunda oldukları belirlenmiştir.

Diğer taraftan, bir gerçek kişinin tüm kart çıkaran kuruluşlardan temin ettiği kredi kartları için tanınacak toplam kredi kartı limiti, ilk yıl için, ilgilinin aylık ortalama net gelirinin iki katını, ikinci yıl için ise, dört katını aşamayacağı, bin Yeni Türk Lirasına kadar limitler hariç olmak üzere, aylık veya yıllık ortalama net gelir düzeyi kart hamili tarafından beyan edilen ve ilgili kuruluşlarca teyit edilen gelirler üzerinden tespit edileceği, aylık ortalama net gelir düzeyinin teyit edilememesi durumunda kart hamilinin tüm kart çıkaran kuruluşlardan edinebileceği toplam limitin bin Yeni Türk Lirası olduğu belirlenmiştir.

- ❖ Bir hesap dönemine ilişkin toplam borç tutarı veya hesap bakiyesi üzerinden, o döneme ilişkin hesap özeti düzenlendiği hesap kesim tarihinden önceki bir tarih itibarıyla faiz yürütülebileceğine ilişkin kayıtların hükümsüz olduğu düzenlenmiştir.
- ❖ Öncelikle kart hamillerine ait bilgilerin korunmasına yönelik tedbirleri almaları hakkındaki sorumlulukları olmak üzere, üye işyerlerinin sorumlulukları hüküm altına alınmıştır.

- ❖ Mal ve hizmet alımlarında taksitlendirme yapılması durumunda, kart limitinden, yapılan toplam harcama tutarının düşülmesine yönelik tedbirlerin alınması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, limit tespitinde kart hamillerinin yaptığı toplam alışveriş miktarlarının dikkate alınması öngörülmüştür.
- ❖ Kamuoyunun bilgilendirilmesi esasına dayanılarak, ilgili kuruluşlarca belirlenen kredi kartlarına uygulanan akdi faiz oranı, gecikme faiz oranı, yıllık ücret ve diğer adlar altında tahsil edilen veya edilecek bedeller, kredi kartı limitinden bin YTL tutarında kullanım olduğu varsayımı altında asgari tutarın ödenmesi ve hiç ödenmemesi halleri dikkate alınarak düzenlenecek örnek faiz hesaplamaları, kredi kartı hamillerine sağlanan parasal ve diğer menfaatlere ilişkin bilgilerin Kurumumuzun internet sayfasında yayımlanması öngörülmüştür.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.